

CALITATEA VIETII — TEORIE ȘI PRACTICĂ SOCIALĂ (București, 13—14 decembrie 1990)

În zilele de 13—14 decembrie 1990 a avut loc Sesiunea anuală de Comunicări științifice a Institutului de Cercetare a Calității Vieții, „Calitatea vieții — teorie și practică socială”. Comunicările s-au desfășurat în plen și pe două secțiuni. Au participat academicienii, cercetători științifici, cadre universitare și alți specialiști.

Sesiunea a fost salutăată din partea conducerii Academiei Române de către academicianul N. N. Constantinescu, care a reliefat importanța domeniului pentru cercetare economică și socială în actuala etapă de dezvoltare a României.

Comunicările s-au axat pe principalele aspecte ale cercetării C.V.: probleme teoretico-metodologice, implicațiile sociale și economice ale restructurării în perioada de tranziție la economia de piață, rezultate concrete ale cercetărilor efectuate pe bază de anchete sociologice în mediul social.

În comunicarea sa dl. profesor Cătălin Zamfir a subliniat semnificația nouă a conceptului de calitate a vieții în perioada de tranziție, accentuând relevanța și actualitatea citorva direcții posibile de urmat în viitor pentru asigurarea unui nivel de trai decent, în condițiile unor resurse materiale și financiare limitate.

În acest context s-a insistat asupra necesității evaluării programelor sociale în așa fel încât obiectivele stabilite într-o ordine de priorități să fie puse în practică cu eficacitate.

Un alt grup de probleme l-au constituit cele referitoare la implicațiile proceselor economice asupra calității evoluției demografice (prof. dr. Vladimîr Trebici, membru corespondent al Academiei Române, și dr. Vasile Gheău) care, prin prisma unor indicatori demografici relevanți în studiul calității vieții, au evidențiat aspectele calitative negative privind populația și fenomenele demografice din perioada ultimului deceniu. În acest context, una din comunicări a relevat necesitatea reevaluării politicii familiale ca o componentă de primă însemnătate în cadrul politicii sociale.

În contextul interrelațional dintre politica economică și politica socială, academicianul profesor dr. Emilian Dobrescu a argumentat în comunicarea domniei sale rolul motivației umane în modelarea preferințelor economice individuale și colective, a comportamentului agenților economici în cadrul economiei de piață. În acest sens, un interes deosebit îl prezintă și studiul cererii, căreia i se propune o nouă și interesantă soluție.

Rezultatele cercetărilor efectuate de I.C.C.V. în perioada preelectorală privind participarea politică și calitatea vieții, au fost abordate în comunicările dr. Ioan Mărginean, Marius Borănescu și Cornelia Costin.

Armonizarea relațiilor sociale ca o condiție a asigurării calității vieții îmbinată cu rezultatele empirice ale percepției calității vieții obținute printr-o cercetare pe eșantion reprezentativ național au fost cuprinse în expunerile participanților Gheorghe Socol, dr. Ioan Bogdan, Mihail Pirlog, Elena Beca, Georgeta Mitrea, Maria Neder, Bogdan Iatan s.a.

Notele comune și diferențele specifice privind conceptele mod de viață și stil de viață, precum și mecanismele de generare a acestora au fost dezbătute în comunicările cercetătorilor Marcel Doru, Laureana Urse, Mihaela Czobor, Mariana Stanciu, Ovidiu Dîmbean.

Alte comunicări pe aceeași problemă au evidențiat principalele trăsături ale politicii sociale din țările est-europene (Emilian Popescu), rolul de conversie a activităților în cadrul politicii dezvoltării regionale și tipurile de intervenție necesară pentru derularea cu rezultate satisfăcătoare în plan social a procesului de restructurare economică (Narcisa Nica). Cîteva comunicări au atins aspecte privind nivelul de trai, prin prisma veniturilor, a consumului populației, a accesibilității și adresabilității serviciilor. Astfel s-au făcut referiri la evoluția nevoilor populației din România (dr. Gheorghe Barbu, Marius Lefter), complementaritatea surselor de venituri (Ovidiu Dîmbean, Iuliana Ghindă), venitul

familiei ca instrument al politicii sociale (Georgeta Dumitrescu), problematica indexării salariilor în raport cu evoluția prețurilor (dr. Traian Lazăr), implicații ale liberalizării prețurilor în consumul populației și evoluții ale acestuia (Marius Lefter, Victor Nicolae, Cili Bugean, Mihaela Voiculescu), modele de consum ale unor categorii socio-profesionale cercetate prin metoda bugetelor de familie (Cornelia Gheorghé), calitatea produselor și serviciilor în protecția consumatorilor (prof. dr. Dumitru Dima, dr. Ion Diaconescu, dr. Ion Stanciu, dr. Marieta Olaru, dr. Dorna Stănescu, Anca Purcărea). Pentru satisfacerea nevoilor de consum ale populației s-a evidențiat necesitatea cererii unei noi configurații a pieții bunurilor și serviciilor în România și aspectele de impact ale acesteia asupra calității vieții (dr. Aurel Vainer). Între aspectele nivelului de trai, pragul sărăciei și minimul de trai s-au remarcat ca preocupări importante de cercetare ale institutului în această perioadă Viorel Gheorghé, Marius Borănescu, Doina Călin). Dimensiunile calității serviciilor și rolul lor, generarea unui mod de viață decent a fost reliefat în comunicările referenților, Mariana Stanciu, Dan Stegăroiu, Sorin Borconi, Simziana Mihăescu, Ioan Istrat, Valentin Lazăr.

Calitatea vieții de muncă, domeniu distinct de preocupare în cercetarea calității vieții, concept care necesită atât clarificări teoretice cât și evaluări concrete ale parametrilor vieții profesionale și măsurile de protecție socială ce se cer instituite au fost prezentate în mai multe comunicări (prof. dr. Mihail Dumitrescu, dr. Gheorghé Răboacă, Gîrlan Miclat, Magda Bolonciu, Cristina Suciu, Ovidiu Ioan Nariș, dr. Ana Bălăsa, Florin Pavelescu, Gabriela Predoșanu s.a.).

În contextul general al tematicii abordate, o comunicare specifică, referitoare la fiabilitate ca dimensiune a calității vieții, a prezentat prof. dr. Adrian Mihalache, relevînd unele aspecte inedite ale problematicii abordate.

Un alt domeniu tematic pus în evidență de către referenți a fost acela al calității vieții populației vîrstnice în corelație cu locul și rolul sistemului de pensii și asistența socială în determinarea problemelor specifice vîrstei a treia (dr. Hildegard Puwak și Liviu Pollogea). Au fost abordate și aspecte generale privind construcția unui sistem de indicatori ai calității vieții persoanelor handicapate, precum și probleme legate de speranța de viață fără incapacitate, ca o măsură indirectă a calității vieții (Liviu Manea, dr. Aurelia Marcu și dr. Mihai Marcu).

În ansamblul tematic bogat abordat de referenți s-au înscris și considerațiile referitoare la dreptul la un mediu sănătos privit ca o condiție esențială a ridicării calității vieții.

Nu în ultimul rînd, au fost aduse în discuție aspecte teoretice referitoare la însuși conceptul de calitate a vieții, în comparație cu termenul de valoare umană a vieții, precum și problema referitoare la abordarea calității vieții și muncii, ca un mijloc sau ca un scop al acțiunii umane.

Pe marginea comunicărilor s-au purtat discuții din care au reieșit principalele orientări și direcții de cercetare în vederea adîncirii sferei de cuprindere a problematicii complexe a calității vieții, ca o latură importantă a procesului de cunoaștere a evoluției problemelor sociale în perioada de tranziție la economia de piață.

MARIANA STANCIU
MARIUS LEFTER

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII
CENTRUL DE ÎNFORMARE ȘI DOCUMENTARE
PENTRU POLITICI SOCIALE ȘI CALITATEA VIEȚII
Calea 13 Septembrie nr. 13, sector 4, București